

גליון 414
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה לטעמת קיימן על ואישור לשריתוש בתמונה

סיפורי חז"ל

דבר שניתן בארבעים יום

פעם אחת היה רבי יוחנן מהלך בדרך מטבריה לציפורי, נלווה אליו תלמידו ר' חייא בר אבא, אשר על כתפיו נשען רבי יוחנן. בעוברם ליד שדה תבואה, נענה רבי יוחנן ואמר לר' חייא, הרואה אתה שדה זו, הוא היה שלי ומכרתיו כדי שאוכל להקדיש את כל זמני ללימוד התורה. הם הלכו הלאה ועברו ליד כרם של זיתים, אמר רבי יוחנן לתלמידו, רואה אתה את הזיתים הללו, פעם הם היו שלי ומכרתים כדי שאוכל ללמוד תורה באין מפריע. לא הרחיקו לכת עד שראו כרם יפה מלא גפנים, אשר גם עליו אמר רבי יוחנן שהיה פעם שלו ומכרו כי לא רצה לבטל את זמנו מלמוד התורה. בשומעו זאת, עמדו דמעות בעיני ר' חייא בר אבא, מפני מה אתה בוכה? שאלו רבי יוחנן. כיצד זה לא אבכה, השיב ר' חייא, כאשר אני רואה את כל העושר הזה שהיה לך ולא נותר לך מאומה כדי לחסוך לימי זקנה. חייא בני אמר רבי יוחנן, אל יהא דבר זה קל בעיניך, וכי מה עדיף, דבר שניתן בששה ימים, או דבר שניתן בארבעים יום? הנה עולם ומלואו נבראו במשך ששה ימים, אולם כדי לקבל את התורה, היה משה רבינו צריך להיות על הר סיני ארבעים יום וארבעים לילה, האם לא עשיתי איפוא "עסק" טוב, כאשר מכרתי את כל נכסי כדי ללמוד תורה.

פרשת השבוע

אומרים, "מאיר"ל משמר שבת קודש כהלכתו?" הן, הן, השיבו כולם, ואם כן אמר שוב הצדיק, "מכיון שמאיר"ל מקיים שבת קודש כהלכתו, הרי הוא גוזר ואומר 'איש על מחנהו ואיש על דגלו', ששום איש לא יזוז ממקומו". ר' מאיר נתכוון בזה לאותו חוכר המחלבה. אך איש מהמסובים לא הבין את כוונתו, ולא ידע על מי סובבים הדברים, וגם החוכר בעצמו שהיה איש פשוט לא הבין שעליו רומזים דברי הצדיק. ואותו אדון נפל פתאום ברחוב, ולא היה יכול ללכת לביתו, והוכרחו לנשאו בידי עבדיו. שלחו אחרי רופאים והם אמרו שאין תרופה למכתו. בתוך כך נצנץ רעיון במוחו של האדון, אולי בא לו עונש זה על שרצה לנשל את היהודי מפרנסתו. מיד שלח לקרוא אליו את היהודי, אבל היהודי היה אז אצל הצדיק בפרעמישלאן, המתין האדון עד בואו, ואז שלח אחריו ואמר לו שהוא מוחל לו גם את דמי השכירות, ונותן לו את העסק בחנם. ואז תיכף נתרפא האדון.

וחנו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו וגו' א' - נ"ב) מסופר על כפרי אחד מסביבות פרעמישלאן, שהיה חוכר המחלבה מאדון הכפר ומוזה התפרנס. פעם אחת התעקש האדון ולא רצה להחכיר עוד את המחלבה ליהודי. נסע האיש לפרעמישלאן ניגש לרבי מאיר וסח את דאגתו, בכה והתחנן לפניו שיתפלל בעדו לה'. והאיש נשאר לשבות שם את השבת, ומנהגו של ר' מאיר היה שהוא בעצמו היה מסדר את סדר השולחן, וגם מי יזמר את הזמירות. והנה בשבת זו התחיל הצדיק בעצמו לומר בתוך הסעודה את הזמר 'כל מקדש שביעי', וכשהגיע לתיבות "שכרו הרבה מאד על פי פעלו, איש על מחנהו ואיש על דגלו". אמר כך, שכרו של השומר שבת הרבה מאד, ומהו שכרו? על פי פעלו כמו שהוא גוזר בפיו כך פועלים בשמים, וכמאמר חכמינו, "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים". לאחר מכן פנה ר' מאיר לאנשים העומדים סביבו ואמר, מה אתם

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים 8:16 ת"א: 8:18 ר"ת: 8:49

פרשת במדבר

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:59 ת"א: 7:14

אפשר היה להבין כי הסיבה להתכנסות הדחופה היא, בצורת קשה וממושכת המאיימת להשחית את כל היבולים החקלאיים אשר מהם התפרנסו יושבי העיירה, "גשם ומטר אתם מבקשים? יבול ופרנסה הנכם שואלים? כלום אתם את חובכם כלפי שמיא כבר מילאתם? הן כבהמות ממש תנהגו וכהדיוטות חסרי כל דעת תנהלו את חייכם" זעק הדרשן, קולות של בכי נשמעו מכיוון עזרת הנשים.

הדרשן הוסיף לייסרם בשוטים, "דעו לכם כי אלקי ישראל שוכן ערבות בז לכם ולאורחות חייכם, הוא ברא את עולמו בשביל התורה הקדושה כדי שבני האדם יהגו בה יומם ולילה וימיתו עצמם באוהלה, והנה אתם באים אליו על עסקי קש ותבן, פניהם של הגברים הפיקו חרדה ועליבות נפש, כל כך בושו בעצמם עד שאף נתקשו להישיר את עיניהם אל הדרשן שהוסיף לירות לעברם אש לודהט ולשפוך על ראשם גפרית רותחת, מתוכן דברי התוכחה ברי היה אפוא, כי עצירת גשמים מתמשכת היא העומדת מאחרי העצרת הכללית. האם תושבי העיירה הם שהזמינו את המגיד כדי ללמדם תשובה? או שמא נקלע הוא כדרכם של מגידים נודדים לעיירה, ובשמעו על מצוקת התושבים החליט לייסרם בשוטים זאת לא היה ברור. כך או כך, סגנון דיבורו הקשה והמשפיל כלפי היהודים התמימים והפשוטים, קוממו את נפשו של הבחור הנודד הבעל שם טוב הקדוש.

"שקט הס" נשמע לפתע קול צעיר ורך מפינת בית הכנסת, הכל הפנו מבטים משתאים לעבר משמיע הקול, גם המגיד שעל הבימה הביט בתדהמה בצעיר עוטה הפרווה שהעז להסות אותו, הוא נתן בו פנים זוועפות שסומקן הלך וגבר מרגע לרגע, טרם ידע מה שבכוונת הבחור הצעיר לומר לו, אך נראה היה כי מעולם לא הורגל להפרעות באמצע דרשותיו, על אחת כמה וכמה לא מצד תושבי הכפרים והעיירות הפשוטים, להם לפי עולם מושגיו הרי אין כלל זכות דיבור, עיניו של הצעיר שילחו לעבר המגיד מבע יוקד ובדיוק אליו כוונו גם הדברים הבאים.

"מי שמך לבוא הנה ולהטיח דברים קשים כגידיים בבניו יקריו של הקב"ה? מי התיר לך לעמוד כך ולהתעלל שעה ארוכה בנשמותיהם הטהורות של יהודים פשוטים ואמיתיים, העובדים את בוראם בתמימות? דע לך כי בעשותך את תורתך קרדום לחפור בו ולהכות על ראשם של יהודים ישרי לב אלה, מגלה אתה קבל עם ועולם, כי אין כל ערך לה, ואילו יהודים יקרים אלה אשר לא זכו לקרוא ולא זכו לשנות מימיהם, ואף על פי כן עובדים את הקב"ה בתום לב ומקיימים את מצוותיו, עד היכן שהבנתם וידיעותיהם מגיעות, יקרים הם לו מאוד מאוד."

יהודים יקרים הקב"ה אוהב אתכם

סיפור זה אירע שנים מספר לפני שהתפרסם הבעל שם טוב הקדוש זיע"א בעולם, הוא היה אז בחור כבן שבע עשרה שנה, בגדיו פשוטים ואפילו בלויים במקצת, על גופו עטה לבוש עליון עשוי פרווה כאחד מבני האיכרים, ורק פניו העדינים ועיניו המפיקות טוהר ועדינות עמדו בניגוד להופעתו הכללית, באותה תקופה נוהג היה לכתת רגליו מכפר לכפר ומעיירה לעיירה, בכל מקום היה מחפש אחר היהודים הפשוטים אנשי העמל שהיו חביבים עליו באופן מיוחד, הוא היה מתעניין בשלומם מעודד את רוחם ומחזק את לבותיהם בדברי אגדה ואמונה הערבים לאוזניהם.

איש לא ידע את זהותו כשם שאיש גם לא ירד לפשר מעשיו ותכליתם, אולם את פשוטי העם שעמם היה נפגש הדבר לא הטריד, כשהיה פותח את פיו היו נאספים אלה סביבו ובולעים את אמרותיו בשקיקה ובעיניים בורקות, איש לא שיער אז כי בוא יבוא היום ושמו יתפרסם בכל העולם כולו.

בתיה הראשונים של העיירה הקרובה כבר נראו באופק אולם ככל שהתקרב אליה יותר ויותר נגלה לעיניו מחזה מוזר, הייתה זו עיירה חקלאית והיום יום חול של אמצע השבוע, אף על פי כן כל תכונה של עבודה חקלאית או אחרת לא נראתה ולא נשמעה בשדות, ובחלקות האדמה שהקיפו את בתי העיירה לא נראתה נפש חיה המחרשות, ויתר כלי העבודה היו מוטלים דוממים, הבקר ובעלי החיים האחרים נחו במעונותיהם, דממה משונה ומסתורית אפפה את העיירה כולה.

הוא צעד עוד כברת דרך, נקש על דלתות כמה מהבתים כדי לעמוד על המתרחש, אך גם משם לא בא קול ולא נשמע עונה, ובעוד רגליו מוליכות אותו בין שבילי העיירה, קלטו לפתע אוזניו קול ממרחק, הוא החל לצעוד בעקבות הקול שככל שנתקרב אליו נעשה חזק וברור יותר, הקול הוליך אותו אל עבר בית הכנסת, בית הכנסת היה מלא מפה לפה, הגברים גדשו את עזרת הגברים ואילו הנשים והטף מילאו עד אפס מקום את עזרת הנשים, חידת העיירה הריקה נפתרה אם כן אך לא בשלמות, בקושי רב פילס לו מעבר בין המון האדם שצבא על פתחי בית הכנסת, לבסוף הצליח להיחזק פנימה שם נעמד באחת הפינות.

על הבימה שבמרכז בית הכנסת ניצב דרשן מטיף שבקול גדול שילח בקהל את חרצובות לשונו, מתוכן דבריו של המטיף

אם אין קמח אין תורה

אומרים בברכת המזון: רחם נא וכו' על הבית הגדול והקדוש וגו' רענו זוננו וכו'. ותמוה סדר הבקשות: מדרך המבקשים לבקש מתחילה דבר קטן, ולהגדיל את הבקשות, כמו שסיפרו במדרש על דרכו של העני המבקש פת לחם, ואחר כך מבקש ללפת בו את הפת. והנה כאן אנו פותחים בבקשה הנעלה והנשגבת לבנין הבית הגדול והקדוש, ולאחר מכן אנו מבקשים בקשות כה פעוטות ביחס לבית המקדש: פרנסנו וכלכלנו ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם, הכיצד?

ואפשר לתרץ ע"י משל: לחולה במחלה קשה אשר הובא אל הרופא, הרופא ראה את מצבו הירוד, את חולשתו ואת חיוורונו, והורה לשלחו לבית הבראה בהרים, לנפוש באוויר הצח, שם יהנה ממאכלים מבריאים ומנוחה מוחלטת, ואז ישוב לאיתנו ויתחזק. לפתע הבחין הרופא בפצע פעור ברגלו של החולה – כיב מוגלתי, מיד הורה לחבוש את הפצע ולרפאותו עוד לפני הנסיעה לבית הבראה. נבהלו בני המשפחה ושאלו: האמנם, הפצע כה מסוכן? ענה הרופא ואמר: לא ולא, הפצע אינו מסוכן, אבל הוא מפריע למנוחת החולה וטורד את שלוותו, ועלול למנוע ממנו את החלמתו והבראתו.

והנמשל: הוא הדין בנו, אמנם כל שאיפתנו להתעלות ברוחניות, להיגאל ולזכות לאור פני ה', אבל כל עוד טורדות אותנו דאגות הפרנסה וענייני החולין, נבצר מאתנו לפנות את דעתנו לקנינים הנצחים הנעלים, כמו שאמרו (עירובין מ"א ע"ב) שהעניות מעבירה את האדם על דעתו ועל דעת קונו. לפיכך הרינו מבקשים את הבקשה הגדולה והעיקרית, אולם מוסיפים ומבקשים. אנא הזמן לנו את צרכינו הגשמיים, ספק לנו את פרנסתנו, כדי שתהא דעתנו פנויה לבקש רוחניות, התעלות בתורה וגאולה.

(הרה"ק "אהבת ישראל" מוויזניצא זיע"א)

לשונו של המגיד הנדהם כמו נבלעה, בודעו כי עסק לו עם יהודים פשוטים ועובדי אדמה, סבור היה כי יוכל לומר ככל העולה על דעתו, בהכירו את תמימותם בטוח היה שאיש מהם לא יעז להתקומם כנגד דיבוריו המתנשאים, אולם עתה משיצאו הדברים הנוקבים מפיו של הבחור הצעיר נאלם פיו מתדהמה ומבוכה.

זיק של תקווה ניצת לפתע בעיניהם של היהודים הפשוטים בשמעם את הדברים הנלהבים שקלחו בהתרגשות פנימית ובתום כובש מפיו של הצעיר, תקוותם הלכה וגברה עוד יותר בראותם את מבוכת המגיד שהטילה צל על דבריו חוצבי הלהבות ועל מניעיו, הם הפנו את פניהם אל עבר הבחור שהופיע כמלאך מושיע ותלו בו עיניים מייחלות, והוא לא אכזב אותם, "יהודים יקרים, דעו לכם כי הקב"ה אוהב אתכם ואינו חפץ בהשפלת רוחכם, אדרבה, העצבות והמרה השחורה חמורות הן מכל עברות התורה, שכן בכוחן לדרדר את האדם אל עברי פי פחת, ובאשר לבצורת הקשה המאיימת על פרנסתכם ולחמכם אין זה כי אם ניסיון זמני מאת הבורא יתברך לבחון את חוסן אמונתכם בו. אם מבקשים אתם אפוא לבטל את הגזרה ולפתוח שערי שמים עשו זאת בשמחה רק בשמחה". המגיד הנדהם ירד בצעדים כושלים מהבמה.

"יהודים יקרים" המשך הצעיר בדבריו "הבה נצא עתה בריקוד שמח ונאמין כי ישועת השם כהרף עין נוכיח למי שמשלב את הרוח ומוריד את הגשם כי חרף הבצורת הקשה לא נפגמה אמונתנו בו כי הוא זה, בואו אם כן נניח יד על כתף ונישא רגלינו בריקוד של שמחה וביטחון". הדברים סחפו אחריהם את כל בני העיירה לריקוד סוער שעליו ניצח האורח הצעיר, עם כל סיבוב נוסף הלכה האמונה בלבבות הרוקדים וגברה, עד שהכל ללא יוצא מן הכלל רקדו בעוז ובחדווה שנבעו מאמונה יהודית פשוטה ויוקדת, ופתאום נתערבבה לחות הזיעה של גופות הרוקדים ברטיבות אחרת שונה שבאה מלמעלה בתחילה לא חשו בה הרוקדים כלל, אבל כחלוף דקות מעטות גברו הטיפות ועיניהם הנישאות של יהודי העיירה נרטבו אף הן בגשם הנדבות שהתחיל ניתך ארצה.

צ'ין אדם לחברו

אהבת ישראל אמיתית

אומר היה הרה"ק מרוזין זיע"א: חושבים שאהבת ישראל פירושה לטפוח לידיד בכתף טפיחת חיבה, לא כן, הפירוש האמיתי של אהבת ישראל הוא, שאם כואבת ציפורן ליהודי שיושב בקצה העולם, מרגישים זאת בקצה השני של העולם.

מצוות הכנסת אורחים בחכמה

כאשר שהה הרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מויזניץ זיע"א (יומא דהילולא ב' סיון) במקום מרפא בקרלסברד, נכנס אליו בשבת בבוקר לפני התפילה אחד הרבנים ששהה שם, כשהוא חש שלא בטוב. הרבי הבחין שהלה סובל מחולשת הלב, הזמינו אליו לחדרו, וציוה לאחד המשרתים להגיש שתי כוסות תה ומיני מאפה. כאשר כיבד הרבי את הרב לטעום, היסט הלה, אולם בראותו שגם הרבי אוכל, אבל ושתה גם הוא ואורו עיניו. לאחר שסיימו לאכול ולשתות, אמר ה"אהבת ישראל" לרב: אל יחשוב כבודו שאני רגיל לאכול קודם התפילה, עשיתי זאת רק בגלל שהבנתי, כי אם אני אגיד לו לאכול לפני התפילה כדי להשיב את נפשו, ימאן בכך, ברם הבנתי שאם אוכל יחד איתו אז יסכים לאכול.

עוד מסופר: פעם, כאשר שבת הרה"ק ה"אהבת ישראל" מויזניץ זיע"א בעיר סאטמר לרגל חנוכת הקלוז של חסידי ויזניץ, הוא הוזמן למסיבת שבע ברכות שערך אחד

הנגידים, התאסף שם המון רב שהגיע לחזות בפני קדשו של הצדיק, בתום השמחה, קרא הרבי למשמשו וביקש ממנו, למסור לטבחית סכום כסף נכבד, והסביר: היא עבדה היום קשה ביותר בגללי.

עבודת המידות

סיפר אחד מהת"ח בירושלים, שנכנס פעם אל הרה"ק רבי אהרן לייב שטינמן זיע"א, ובפיו ההתלבטות להיכן לשלוח את בנו לשיבה גדולה, אחר שנודע כאחד העילויים בשיבתו, הוא החל להעלות צדדים בדרך הלימוד באופן זה או אחר, דיבר על ההספק, ועל מדת נסיונה של השיבה וכו'. הפסיק אותו ראש השיבה בשאלה, היכן עובדים יותר על המידות, ביררת? משראה שמושך הוא בכתפיו כמי שאינו יודע בדבר, אמר לו שיברר ענין המידות בשיבה, והיכן שעובדים על כך טוב יותר, לשם ישלח את בנו ויראה ממנו ברכה.

להתחזק בבין אדם לחברו

אברך ת"ח ביקש מהגה"צ רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א, לקיים הספד על ת"ח נודע שנלב"ע בקיצור ימים ושנים, ורצה לעורר השומעים להתחזק בתורה ומצוות, בכדי לעצור את מלאך המוות, השיב לו הגש"ז: את מלאך המוות נוכל לעצור, רק אם נתחזק בכבוד הזולת, בבין אדם לחברו, כך לא תהיה לו שליטה בתוכנו.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ט אייר

הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן ב"ר אהרן אריה לייב (תר"י)

יום ראשון א' סיון

הרה"ק רבי מאיר הורוויץ אב"ד טיקטין ב"ר שמואל (תק"ו)

הרה"ק רבי גרשון מיאמפאלא מחכמי הקלוז דברודי (תקס"ד)

יום שני ב' סיון

הרה"ק רבי ישראל מויזניץ ב"ר ברוך (אהבת ישראל - תרצ"ו)

הרה"ק רבי חיים אלעזר ב"ר צבי הירש ממונקאטש (מנחת אליעזר (תרצ"ו)

יום שלישי ג' סיון

הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטיווקע ב"ר יצחק (תקס"א)

הרה"ק רבי יצחק מראחוב הי"ד ב"ר מאיר מקרעטשניף (תש"ד)

יום רביעי ד' סיון

הרה"ק רבי ישעי' נפתלי הירץ מדינוב ב"ר דוד (תרמ"ה)

יום חמישי ה' סיון

הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)

יום שישי ו' סיון

דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תתקכ"ד)

רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמייזא (באר מים חיים על פירשי" - שמ"ח)

מורינו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"ב)

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" רפורם יוסף התרים" על המעשים.

קביעות מקום בתפילה (ד')

א) אם בכל אחת משלש התפילות קובע עצמו בבית הכנסת אחר, נחשב כקובע מקום לתפילתו. (הליכות שלמה, פרק ה', הערה ב')

ב) אם קובע לו בית הכנסת אחד לשבת, ואחד ליום חול, נחשב כקובע מקום לתפילתו (שם)

ג) המקום שאדם מתפלל שם, קונה קדושה, וכשמתפלל באותו מקום שוב, קדושת המקום מסייעת לו שתקובל תפילתו. (צל"ח ברכות דף ו' ע"ב)

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מברכין חודש סיון

המולד ביום ו' שעה 11:42 13 ח'

ר"ח ביום ראשון